Gemeente Maashorst

Concept Accountantsverslag controle 2024

Flynth

Gemeente Maashorst
Aan de gemeenteraad van de gemeente Maashorst
Postbus 83
5400 AB UDEN

Papendorpseweg 75-79
3528 BJ UTRECHT
telefoon (088) 236 7000
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661078999/JS/0983

behandeld door
J. Smit RA

datum
xx mei 2025

onderwerp
Accountantsverslag 2024

Geachte leden van de raad,

Wij hebben het genoegen u via dit accountantsverslag de resultaten te presenteren van onze controle van de jaarrekening van gemeente Maashorst voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2024.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief en ons controleplan. Een afschrift van ons controleplan hebben wij d.d. 1 november 2024 reeds met u gedeeld.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. In de rapportage nemen we u mee in de belangrijkste uitkomsten van werkzaamheden, zoals ons oordeel over uw schattingen, gehanteerde materialiteit en onderkende risico's. De structuur van de rapportage vind u terug in de inhoudsopgave op de volgende pagina.

Wij benadrukken het belang van een open communicatie als essentieel onderdeel van het controleproces. Wij hebben het concept van dit accountantsverslag afgestemd met de ambtelijke organisatie alsmede met de portefeuillehouder.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

J. Smit RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico’s
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen

Bijlage A	(Gecorrigeerde) bevindingen
Bijlage B	SiSa – Fouten en onzekerheden 2024
Bijlage C	Onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van gemeente Maashorst nagenoeg afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad. In de controleverklaring wordt een paragraaf ter benadrukking opgenomen voor de rechtmatigheid. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit, respectievelijk uitvoeringsmaterialiteit, bedraagt € 2.273.000 respectievelijk € 1.477.000.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Uw financiële positie

We stellen vast dat uw weerstandsvermogen op balansdatum 6,78 is (was 5,99 vorig jaar). We stellen vast dat de toename van het weerstandsvermogen komt door een toename van het weerstandsvermogen en een afname van uw risico's.

We stellen verder vast dat er net als voorgaand jaar sprake is van een positief resultaat.

Tot slot stellen we vast dat de kengetallen stabiel zijn.

Uitdaging vormt de begroting vanaf het (ravijn)jaar 2026 en daarna welke nog niet sluitend zijn.

Belangrijkste aandachtspunten 2025

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2024 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2025 benoemen:

1. Verbijzonderde controle op alle materiële stromen (balans, baten, lasten) met voldoende diepgang en tijdige afronding.
2. Rechtmatigheidsverantwoording juist en tijdig gereed.
3. Beheersing van de aanbestedingen en het vaststellen van de prestatielevering bij inkopen.

Daarnaast blijven wij, vanwege het toenemende belang van digitale vastleggingen het komend jaar de aandacht voor uw inrichting van applicaties verscherpen.

Controleproces

We hebben een goede controle doorlopen waarbij we de organisatie de complimenten willen geven voor het opgeleverde controledossier. We erkennen en herkennen de stappen die zijn gezet ten aanzien van de SISA controle door te werken met controlememo's.

Belangrijk aandachtspunt die wij onderkennen is de uitvoering van de verbijzonderde interne controle (VIC) en in het verlengde daarvan de rechtmatigheidsverantwoording. De aandachtspunten hebben betrekking op tijdigheid, volledigheid en diepgang van de uitgevoerde werkzaamheden.

Ten aanzien van de bevindingen constateren wij dat indien er binnen de gemeente tijdiger een adequate afstemming plaatsvindt correcties/bevindingen voorkomen hadden kunnen worden.

Wij nemen beide punten mee in de evaluatie met de organisatie om te bezien welke bijdrage wij kunnen leveren om dit te verbeteren.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Inleiding

Inleiding

In het hoofdstuk jaarrekening erkennen we verschillende belangrijke aspecten van de jaarrekening welke we met u willen delen.

We beginnen met de uitgevoerde werkzaamheden door het college voor de rechtmatigheidsverantwoording. We rapporteren over de gehanteerde verantwoordingsgrens, gevolgd door een toelichting op het normenkader en onze constateringen bij de werkzaamheden van het college.

Vervolgens gaan we dieper in op de schattingen die zijn gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening, de grondexploitaties, en de verantwoording binnen het sociaal domein.

Tot slot zullen we de verenigbaarheid van de jaarrekening en het jaarverslag behandelen, evenals de kwaliteit van de toelichting en aandacht voor frauderisico's.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens	We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 1% van de lasten inclusief dotatie reserves. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 100.000. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze controleverklaring hanteert eveneens een verantwoordingsgrens van 1%.
Normenkader	Het normenkader is geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 4 april 2024. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en gemeentelijke regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uit gevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en gemeentelijke regelgeving. U heeft ervoor gekozen geen toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader niet inzichtelijk is voor de raad. Op basis van de kadernota rechtmatigheid bent u niet verplicht het toetsingskader vast te stellen, maar we adviseren u het toetsingskader wel vast te stellen vanuit een oogpunt van transparantie en inzicht.
Proces van totstandkoming	De organisatie heeft moeite ondervonden met het opstellen van een juiste en volledige rechtmatigheidsverantwoording. Deze uitdagingen hielden onder meer verband met de interpretatie en toepassing van nieuwe regelgeving en het tijdig beschikbaar hebben van onderbouwing. Hoewel de organisatie zich aantoonbaar heeft ingespannen om tot een rechtmatigheidsverantwoording te komen hebben diverse afstemmingen en correcties plaats moeten vinden om uiteindelijk te komen tot de juiste rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast is het van belang dat de VIC komend jaar alle stromen (baten, lasten en balansmutaties) met voldoende diepgang controleert alsmede dat de uitvoering van deze werkzaamheden zijn afgerond voor aanvang van de jaarrekeningcontrole. Hiermee is er voldoende tijd om de uitkomsten te evalueren en te bepalen of er vervolg-/ reparatieacties nodig zijn.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Begrotingscritium

Gemeente Maashorst heeft de financiële verordening aangepast waardoor ten aanzien van de afwijkingen van de baten en onderschrijding van de lasten invulling is gegeven aan tijdigheid. Hierdoor tellen deze afwijkingen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

De volgende afwijkingen ten aanzien van het begrotingscriterium zijn geconstateerd:

Categorie	
1A. Overschrijding lasten programma's	2.908
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	309
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**3.217**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverordening wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	1.982
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	1.235

Uit onze werkzaamheden zijn we, na de doorgevoerde correctie door Maashorst, niet tot een ander oordeel gekomen dan het college. De gemaakte afwegingen zijn in lijn met de criteria zoals vastgesteld in financiële verordening.
Wij adviseren de gemeente, zoals ze zelf ook in de paragraaf bedrijfsvoering hebben geconstateerd, onduidelijkheden ten aanzien van het begrotingscriterium op kredieten weg te nemen. Onduidelijkheid zit in het feit wat een project/investering is en of overschrijdingen van verschillende deelprojecten binnen één investering met elkaar verrekend mogen worden.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording

Voorwaardecriterium

Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De organisatie meldt diverse onrechtmatigheden, na aanleiding van de uitgevoerde controle, op gebied van de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Deze onrechtmatigheden zijn meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Na meerdere afstemmingen met de organisatie alsmede aanpassingen van de bevindingen en de door ons uitgevoerde evaluatie of de werkzaamheden met voldoende diepgang zijn uitgevoerd resteren de volgende bevindingen:

- Onrechtmatigheden € 4,2 miljoen (15 dossiers).
- Onduidelijkheden € 0,2 miljoen (2 dossiers).

Ten aanzien van het vaststellen van subsidies heeft het college van de hardheidsclausule in de subsidieverordening gebruik gemaakt om de onrechtmatigheid ten aanzien van een vastgestelde subsidie weg te nemen. De onrechtmatigheid was ontstaan doordat bij de vaststelling niet de beschikking was over de in de verordening voorgeschreven documenten.

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

We constateren dat naast het begrotingscriterium dat ook in de paragraaf bedrijfsvoering toelichting is opgenomen over het voorwaarde criterium en misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium. U heeft geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd die consequenties hebben voor het getrouwe beeld van de jaarrekening.

Oordeel

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. Het college geeft, na doorgevoerde correcties, een onrechtmatig oordeel. Wij komen niet tot een ander oordeel dan het college. Ons oordeel wordt dan ook niet aangepast als gevolg van het onrechtmatig oordeel van het college. Wel zullen wij conform NBA Audit Alert 48 een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden opnemen in onze controleverklaring.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2024 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijk schattingen	Mate van subjectiviteit/ complexiteit	Onze beoordeling 2024	Onze beoordeling 2023	Toelichting
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Gemiddeld	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met voorgaand jaar en de termijnen die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa. Daar waar de gemeente heeft geconstateerd dat de afschrijvingstermijnen niet juist zijn heeft er in 2024 een schattingswijziging plaatsgevonden.
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Hoog	●	●	De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze gewaardeerd. Aan de exploitatieopzet liggen berekeningen en onderbouwingen ten grondslag waarbij op een conservatieve wijze rekening wordt gehouden met toekomstige kosten en opbrengsten. Wij kunnen ons verenigen met de wijze waarop de waardering van de grondexploitatie is bepaald.
Voorzieningen	Gemiddeld/ hoog	●	●	Na de doorgevoerde correcties kunnen wij ons verenigen met de waardering van de voorzieningen. De voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen uiteindelijk toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering financiële vaste activa	Laag	●	●	Er zijn geen indicaties dat een aanvullende afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is. De waardering van Theater Markant NV is reeds voorzien vanwege de financiële positie van het Theater.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons verenigen met de wijze waarop de voorziening voor de verschillende soorten vorderingen is bepaald.

● = controleverschil ● = Optimistisch ● = Evenwichtig ● = Voorzichtig

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitaties (1/2)

Ontwikkeling risicoprofiel

Het geraamde resultaat (contante waarde) van de grondexploitaties (exclusief Velmolen-Oost) is met € 3.873.000 naar boven bijgesteld. De bijstelling bevindt zich voornamelijk in de grondexploitaties De Ruiter € 1.429.000, Hoogveld Zuid € 2.189.000 en Reek Zuid € -/- 792.000. Het resultaat van de grondexploitaties De Ruiter en Hoogveld Zuid is verbeterd door een geactualiseerde taxatie van de grondopbrengsten. Voor de wijziging van het resultaat van de grondexploitatie Reek Zuid verwijzen we naar de inhoudelijke toelichting hieronder ten aanzien van de verliesvoorziening.

Het BBV schrijft voor dat winst bij grondexploitaties tussentijds genomen dient te worden op basis van de Percentage-of-Completion (POC) methode. In 2024 is zichtbaar dat per saldo € 1.463.000 aan winst is verantwoord. Deze tussentijdse winst ziet voornamelijk toe op de grondexploitatie De Ruiter € 798.000 en Velmolen-Oost € 478.000. Deze winstname hangt samen met de grondverkopen in de grondexploitatie De Ruiter en afsluiting van de grondexploitatie Velmolen-Oost.

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties is de voorziening voor verlies toegenomen met € 595.000. De mutatie ligt voornamelijk binnen de grondexploitatie Reek Zuid en komt voornamelijk door een (beperkt) planinhoudelijke wijziging.

De netto boekwaarde is toegenomen met € 5.382.000, waardoor op de balans een saldo is opgenomen van € 27.493.000. De mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de grondaankoop van € 2.986.000 en grondverkopen van € 1.739.000 in de grondexploitatie De Ruiter, de grondkosten van € 1.011.000 in de grondexploitatie Uden-Noord 1 en totale winstname van € 1.462.000.

Project specifieke risico's zijn afgedekt middels de verliesvoorziening bij de betreffende grondexploitaties. Daarnaast is als achtervang de algemene bedrijfsreserve grondbedrijf aanwezig, waarmee de risico's in voldoende mate worden ondervangen.

Gehanteerde parameters

De gemeente heeft evenals in voorgaande jaren exploitatieopzetten opgesteld die inzicht geven in de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per grondexploitatie.

Wij hebben de parameters en uitgangspunten van de grondexploitaties gecontroleerd. De volgende parameters zijn hierbij door de gemeente gehanteerd:

- De indexatie van de kosten- en opbrengstenramingen is gebaseerd op de Outlook grondexploitaties 2025 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. De indexatie van de kosten is ingeschat op 4,5% - 5,5% voor het jaar 2025. voor de jaren 2026 en 2027 op 3,5% en voor de jaren vanaf 2028 e.v. op 2%.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitaties (2/2)

Gehanteerde parameters (vervolg)

- De indexatie van de opbrengsten is onderverdeeld naar woningbouw en bedrijven, waarbij voor de woningbouw ook een onderscheid is gemaakt naar sector. Voor de woningbouw varieert (afhankelijk van de sector) de indexatie tussen de 1% en 9,5% voor het jaar 2025, voor de jaren 2026 en 2027 varieert (afhankelijk van de sector) tussen de 1% en 6,5% en voor de jaren vanaf 2028 e.v. is een percentage van 2% is gehanteerd voor de woningbouw. Voor bedrijven is een percentage van 1% voor de jaren 2025 tot en met 2027 gehanteerd en voor de jaren vanaf 2028 e.v. is een percentage van 2% gehanteerd.
- Voor de opbrengsten (prijzen) die reeds vastliggen in overeenkomsten met externe partijen wordt geen indexatie toegepast.
- De rente is vastgesteld op 0,9% wat aansluit op de omslagrente in de begroting 2025. Hiermee is alvast rekening gehouden met de nieuwe Notitie rente 2023 die met ingang van het boekjaar 2025 van toepassing is.

Wij hebben vastgesteld dat de parameters voor de grondexploitaties evenwichtig zijn bepaald.

Raming van kosten en opbrengsten

De uitgangspunten en veronderstellingen zijn met name bepaald op basis van ervaringscijfers vanuit referentieprojecten, besteksramingen /aanbestedingen en inzichten van medewerkers binnen de eigen organisatie en ramingen/taxaties van externe adviseurs.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn we tot de conclusie gekomen dat de exploitatieopzetten zijn gebaseerd op valide uitgangspunten.

‘Spelregels’ herzieningen grondexploitaties

Jaarlijks vindt een herziening van de exploitatieopzetten van de grondexploitaties plaats. Als herzieningen betrekking hebben op belangrijke punten zoals planinhoudelijke wijzigingen (programmering, planning, etc.), of materiële financiële gevolgen hebben, dan moet de raad uitgebreider worden geïnformeerd in het kader van de gevraagde besluitvorming en uitoefening van het budgetrecht.

Om helderheid te verschaffen over de afweging wanneer (autonome) wijzigingen een materieel financieel gevolg hebben, dienen afspraken met de raad omtrent de te hanteren financiële marges te worden vastgelegd in de financiële verordening. De gemeente heeft deze ‘spelregels’ nog niet gedefinieerd en vastgelegd in de financiële verordening.

Wij adviseren u deze ‘spelregels’ op te stellen en te verankeren in de financiële verordening.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico’s
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Algemeen

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening, maar voor het sociaal domein is sprake van afhankelijkheid van andere partijen. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert voor de PGB's het proces van betaling aan cliënt uit en zorgaanbieders leveren productieverantwoordingen aan voor in het boekjaar geleverde zorg. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein, is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van andere partijen.

Productie-verantwoordingen

Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg en WMO een aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en zorgadministratie op basis van het berichtenverkeer. Tot slot is er aansluiting gezocht met de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers. Deze productieverantwoordingen worden voorzien van een controleverklaring. Op het moment dat de controleverklaring een goedkeurend oordeel heeft, hebben wij voldoende zekerheid over de getrouwheid van deze kosten WMO en Jeugdzorg inclusief prestatieverklaring.

	Jeugdhulp	WMO	Totaal
Lasten 2024	€ 19.485.000	€ 16.341.000	€ 35.826.000
Besteding met productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring	€ 16.839.000	€ 12.695.000	€ 29.534.000
Overige bestedingen niet via zorgadministratie, op andere wijze voldoende zekerheid verkregen over de prestatielevering	€ 1.942.000	€ 683.000	€ 2.625.000
Besteding zonder productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring	€ 704.000	€ 2.963.000	€ 3.667.000

Door de gemeente (verbijzonderde interne controle) zijn geen aanvullende werkzaamheden uitgevoerd om de onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering weg te nemen. Hierdoor resteert er per saldo een onzekerheid van € 3,7 miljoen.
Indien de gemeente deze onzekerheid in de toekomst wil voorkomen verwijzen wij naar de SDO-notitie die hiervoor is opgesteld. In deze notitie zijn handvatten gegeven met welke combinatie aan werkzaamheden er voldoende zekerheid kan worden verkregen over de prestatielevering.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In de BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

We constateren dat u in de jaarrekening beperkt overwegingen voor frauderisico's heeft opgenomen of de beheersing van de frauderisico's.

We adviseren u om de jaarrekening van volgend jaar op te nemen:

- Welke risico's op fraude u erkent vanuit de fraude-risicoanalyse.
- Welke preventie en repressieve maatregelen u heeft getroffen.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit raadsperspectief. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van college en auditcommissie.

Het aantal pagina's van de jaarstukken is ten opzichte van voorgaand jaar met 150 pagina's teruggebracht. Wij geven ter overweging mee om dit aantal verder terug te brengen door alleen te rapporteren over afwijkingen/prestaties die niet zijn gerealiseerd.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Significante (fraude)risico’s

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersing te doorbreken die anderszins effectief lijkt te werken.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van handmatige en niet routinematige journaalposten en het maken van schattingen. Wij geven specifieke aandacht aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken.	Het doorbreken van beheersmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant frauderisico. Interne beheersmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico’s van materiële onjuistheden in de jaarrekening slechts beperken, en niet volledig mitigeren, wegens de inherente beperkingen van interne beheersmaatregelen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Verder hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college zoals de waardering van grondexploitatie, voorzieningen en eventuele duurzame waarde verminderingen. We hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. **Conclusie:** Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico’s
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Significante (fraude)risico’s

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort vanuit een aantal bevindingen in de interne beheersing zoals ook opgenomen in de managementletter: • Er is geen 4-ogen principe ingeregeld voor het aanmaken en wijzigen van de crediteurenstamgegevens (subsidies). • Er is geen zichtbare controle op het batch- en hash total van de betaallijsten van subsidies (en tot 1 februari 2024 inkopen).	Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben de opzet en implementatie van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd rondom de controle en autorisatie van betalingen. Daarnaast hebben wij middels data-analyse de uitgaande geldstroom geanalyseerd op mogelijk dubbele bankrekeningnummers per crediteur. Verder hebben wij een analyse uitgevoerd op batchbetalingen en op basis van een deelwaarneming gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op de betalingen. **Conclusie:** Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen dat er middels de verrichte betalingen ten onrechte middelen aan de organisatie zijn onttrokken.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico’s
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Significante risico’s

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het resultaat van de onderhanden werken zijn niet nauwkeurig geschat. De nog te realiseren kosten en opbrengsten zijn onzeker en daarmee complex om in te schatten. De schattingselementen bestaan uit nog te maken kosten & opbrengsten, indexatie van schatting en fasering van het project.	Het management actualiseert ten minste jaarlijks de exploitatieopzetten waarbij de nog te realiseren kosten en opbrengsten worden geactualiseerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ramingen en taxaties van externe alsmede intern opgestelde berekening waarbij voor de te verwachte lasten een P (prijs) x Q (hoeveelheid) berekening wordt opgesteld. Voor de opbrengsten wordt er gebruik gemaakt van een grondprijzenbrief.	Wij hebben de opzet en implementatie van interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd rondom de actualisatie van de grondexploitaties. Daarnaast hebben wij middels gegevensgerichte werkzaamheden vastgesteld dat de gehanteerde uitgangspunten voor de nog te realiseren kosten/ opbrengsten toereikend zijn onderbouwd. Tevens hebben wij middels backtesting teruggekeken of de schattingen voorgaand jaar juist waren. **Conclusie:** Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot aanpassingen in de waardering van de grondexploitaties. Tevens verwijzen wij naar de pagina’s jaarrekening grondexploitaties waar wij nader zijn ingegaan op de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de grondexploitaties.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico’s
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in november/december een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij op 20 januari 2025 besproken met de portefeuillehouder financiën en een ambtelijke afvaardiging en hebben wij ook schriftelijk aan u gerapporteerd via onze managementletter.

Wij verwijzen voor meer informatie over onze bevindingen naar deze rapportage en hebben in de figuur hieronder in samenvattende vorm de belangrijkste uitkomsten opgenomen. Voor een andere toelichting verwijzen wij naar de uitgebrachte managementletter.

Proces	Status 2024	Status 2023	Prioriteit	Risico
Financial reporting (P&C Cyclus)			Midden	
Memoriaalboekingen			Hoog	
Inkopen en aanbesteden			Hoog	
Betalingen			Hoog	
Treasury			Laag	
Personeel en salarisadministratie			Hoog	
Omgevingsvergunningen			Laag	
Subsidieverstrekkingen			Midden	
Verhuur en pachten			Laag	
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)			Midden	
Jeugdhulp			Midden	
Uitkeringen			Midden	
Grondexploitatie			Midden	
Parkeeropbrengsten			Laag	

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Belangrijkste bevindingen interne beheersing

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
12.	Memoriaalboekingen *Geen vier-ogenprincipe memoriaalboekingen*		**Constatering**: Er is geen vier-ogen principe ingeregeld voor het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen. Wij begrijpen van de organisatie dat de budgethouder in de cc van de e-mail met opgestelde memoriaalboeking wordt opgenomen. **Aanbeveling**: We adviseren u om het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen middels een vier-ogen principe af te dwingen. **Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2024:** Inhoudelijke analyse memoriaalboekingen, waarbij specifiek aandacht dient te zijn voor de boekingen rondom jaareinde (december 2024 en januari 2025). **Status 2024: Niet opgevolgd** De gemeente is mening dat voldoende controles zijn ingebouwd om onjuiste/onrechtmatige memoriaalboekingen te voorkomen. Financieel adviseurs en budgethouders zijn samen verantwoordelijk voor de memoriaalboekingen wat zorgt voor een 4-ogenprincipe. De reden dat de status niet opgevolgd is, zit in de zichtbaarheid van de controle en het daarmee achteraf kunnen vaststellen dat de controle met voldoende diepgang is uitgevoerd.
17.	Huren *Geen vier-ogen principe registratie contracten*		**Constatering:** Er is geen geformaliseerd proces en vier-ogen principe ingeregeld voor de registratie van contractgegevens en de indexatie van contracten in Ultimo. **Aanbeveling:** Wij adviseren u om de registratie van contractgegevens in Ultimo en de indexatie van contracten middels een vier-ogenprincipe af te dwingen. **Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2024:** Steekproef op nieuwe contracten en indexeringen met de nadruk op toepassing van juiste tarieven en indexatie. **Status 2024: Onderhanden** De gemeente verwacht op korte termijn over te gaan naar een nieuwe vastgoedapplicatie. Hierbij zal worden bekeken of het mogelijk is om deze checks in te bedden.

De nummering van de bevindingen is gelijk gehouden aan die van de managementletter.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (1/5)

Aanpassing BADO en BBV

Op 21 maart jl. zijn eindelijk de beoogde aanpassingen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vastgesteld. Daarbij zijn ook het Waterschapsbesluit en het Besluit financiële verhouding 2001 aangepast. Met dit besluit is de onderliggende wetgeving met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording, die sinds boekjaar 2023 op grond van de Gemeentewet al verplicht was, met ingang van boekjaar 2025 formeel ingebed in de onderliggende wet- en regelgeving.

Daarnaast bevat de herziening van het BADO ook een aantal aanpassingen die betrekking hebben op de controle van de boekjaren 2025 en verder. Uw gemeenteraad stelt in het controleprotocol de maximale goedkeuringstolerantie voor de getrouwheidscontrole van de jaarrekening door de accountant vast. Tot op heden mocht de goedkeuringstolerantie voor de jaarrekening maximaal 1% van de totale lasten (**inclusief** dotaties aan reserves) en voor onzekerheden 3% van de totale lasten (inclusief dotaties aan reserves) bedragen. Met ingang van het boekjaar 2025 zijn er de volgende veranderingen:

- De afzonderlijke weging voor fouten en onzekerheden door de accountant komt te vervallen. De goedkeuringstolerantie geldt voor alle geconstateerde afwijkingen gezamenlijk.
- De grondslag waarop de goedkeuringstolerantie wordt gebaseerd betreft de totale lasten **exclusief** dotaties aan reserves, waar dit tot voorheen op de totale lasten **inclusief** dotaties aan reserves werd gebaseerd.
- De maximaal toegestane goedkeuringstolerantie stijgt van 1% van de grondslag naar 2% van de grondslag.
- De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording mag maximaal 2% van de grondslag bedragen, waar dit tot en met boekjaar 2024 nog 3% van de grondslag mocht zijn. Wij merken hierbij op dat de gemeente Maashorst momenteel een verantwoordingsgrens van 1% van de grondslag hanteert waardoor geen verlaging van de verantwoordingsgrens noodzakelijk is.

Wij adviseren u om de wijzigingen in het BADO in overweging te nemen bij het bepalen van de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole en de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording zoals die in het controleprotocol voor de jaarrekening 2025 worden vastgesteld. Graag gaan wij hierover met uw auditcommissie in gesprek.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (2/5)

Cyberbeveiligingswet (NIS2) en BIO2

De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijnen op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het derde kwartaal van 2025 in werking treedt.

De belangrijkste verplichtingen onder de Cyberbeveiligingswet

- Zorgplicht (adequate maatregelen)
  Op basis van een risico analyse zijn entiteiten verplicht om passende maatregelen te nemen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen.

- Bestuur (kennisniveau)
  De leden van het bestuur moeten de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de effectiviteit ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij een opleiding te volgen.

- Registratieplicht (centraal register NIS2-entiteiten)
  Entiteiten die onder de wet vallen zijn verplicht zich te registeren in het entiteitenregister.

- Meldplicht (significante incidenten)
  Entiteiten moeten significante incidenten onverwijld (zo snel mogelijk) en binnen 24 uur melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) aan de toezichthouder.

De Cyberbeveiligingswet en BIO2

De BIO2 is de opvolger van de huidige BIO1.04 en wordt het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. De nieuwe BIO volgt op de evaluatie van de huidige versie en valt samen met de ontwikkelingen rondom de Cyberbeveiligingswet. De aanpak van BIO2 is een passende manier om te voldoen aan de zorgplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de concept-Cyberbeveiligingswet staat dat aanvullende regels voor beveiliging via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) kunnen worden gesteld. Het is zeer waarschijnlijk dat BIO2 op deze manier wettelijk wordt verankerd.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (3/5)

Wet toekomst pensioenen

Het Nederlandse pensioenstelsel ondergaat met de Wet toekomst pensioenen haar grootste verandering ooit. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet ook gemeente Maashorst klaar zijn voor deze verandering.

Het bestuur van het ABP en de sociale partners hebben besloten over zowel de nieuwe pensioenregeling als de keuzes voor de overgang naar de nieuwe regeling. In het transitieplan zijn regelingen getroffen voor adequate compensatie welke (deels) verplicht zijn voor u. Daar komen dan extra kosten bij kijken. Het is daarom goed om de ontwikkelingen van uw organisatie te volgen en daar op voor te sorteren voor zover mogelijk in de begroting.

Sommige wijzigingen zijn dichterbij dan verwacht. Zo heeft uw pensioenfonds ervoor gekozen om per 1 januari 2024 de startleeftijd voor het opbouwen van pensioen te verlagen van 21 naar 18 jaar.

Registratieverplichting CO2-uitstoot

Per 1 juli 2024 moeten werkgevers met 100 of meer werknemers de CO2-uitstoot van werknemers gaan bijhouden van zowel woon-werkverkeer als zakelijk verkeer.

Elk jaar moet vóór 1 juli de CO-2 uitstoot over het voorliggende kalenderjaar worden gerapporteerd aan de overheid. De eerste rapportageverplichting vindt daarmee uiterlijk plaats op 30 juni 2025. Hiervoor wordt een online formulier beschikbaar gesteld.

Meer informatie over de registratie en rapportage vindt u op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage WMO

Vanaf 1 januari 2026 wordt de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen inkomensafhankelijk. Deze maatregel is ingevoerd om de financiële houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) te verbeteren en de druk op voorzieningen te verminderen.

U hebben geen keuzevrijheid in het bepalen van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. De hoogte van de eigen bijdrage wordt landelijk vastgesteld. Dit zorgt voor een gelijke behandeling van alle Wmo-cliënten, ongeacht in welke gemeente zij wonen. Het CAK blijft ook verantwoordelijk voor het innen van de eigen bijdrage in 2026. Dit zorgt voor continuïteit en uniformiteit in de inning van de eigen bijdragen.

Voor het CAK heeft u een onzekerheid toegelicht in de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen. We vragen u een aanpak op te nemen in het verbijzonderde interne controleplan als u voorziet dat de opbrengstenstroom materieel wordt.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (4/5)

Ontwikkeling SPUK's

In het coalitie akkoord heeft de regering bekend gemaakt dat zij het voornemen de SPUK's af te schaffen en over te hevelen naar het gemeentefonds. De overheveling van SPUK's naar het Gemeentefonds heeft als doel om de verantwoordingslast te verminderen en meer flexibiliteit te bieden aan gemeenten.

Het behoud of de afschaffing van SPUK's kan directe gevolgen hebben voor gemeentelijke projecten, vooral op het gebied van educatie en beroepsonderwijs. Naar verwachting wordt in de loop van 2025 een definitieve beslissing verwacht over het voortbestaan van de SPUK's. Gemeenten kunnen zich nog uitspreken voor het behoud van specifieke uitkeringen als de voordelen hiervan opwegen tegen de overheveling naar het Gemeentefonds.

Het kabinet heeft een afwegingskader opgesteld om te bepalen welke SPUK's behouden blijven. Dit kader houdt rekening met juridische, praktische en politieke redenen. Een budgetkorting van 10% is afgesproken voor de SPUK's die behouden blijven, wat kan leiden tot minder activiteiten of doelmatiger uitvoering van de bestaande activiteiten.

Ontwikkelingen grondexploitatie

<u>Opbrengsten</u>
Volgens recente onderzoeken wordt verwacht dat de grondprijzen voor woningbouw en bedrijventerreinen in Nederland de komende jaren zullen blijven stijgen. Voor 2025 wordt een gemiddelde stijging van 3,4% verwacht voor woningbouwlocaties, met variaties per regio. Deze stijging wordt gedreven door de aanhoudende druk op de woningmarkt en schaarste aan beschikbare grond. Voor bedrijventerreinen wordt een gemiddelde prijsstijging van 2,6% verwacht in 2025.

<u>Kosten</u>
De kosteninflatie voor grondexploitatie wordt beïnvloed door verschillende factoren zoals bouwkosten, rentestanden en energieprijzen. Voor 2025 wordt een kosteninflatie van ongeveer 3,2% verwacht, met een geleidelijke daling naar 2,8% in 2030. De stijgende rente en bouwkosten zijn belangrijke factoren die bijdragen aan deze inflatie.

Bijzonderheden in de inflatie
- Energieprijzen: Energieprijzen blijven een belangrijke factor in de kosteninflatie. Hoewel de prijzen in 2024 zijn gestabiliseerd, kunnen geopolitieke spanningen en veranderingen in de wereldwijde vraag en aanbod de prijzen beïnvloeden.
- Loonkosten: De verwachte looninflatie voor 2025 is verhoogd naar 4,3%, wat hoger is dan eerdere voorspellingen. De oorzaak ligt in toenemen looneisen bij CAO onderhandelingen.
- Grondstofprijzen: Stijgende grondstofprijzen kunnen ook bijdragen aan hogere kosten voor gemeenten, vooral in sectoren die afhankelijk zijn van geïmporteerde materialen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (5/5)

Duurzaamheids-verslaggeving

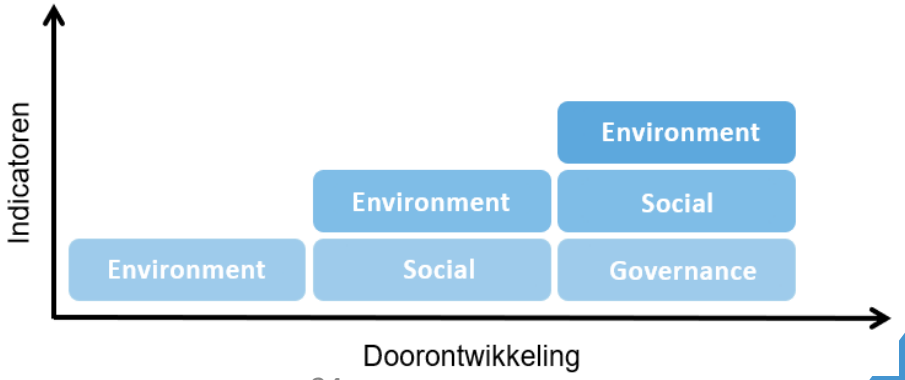
In een tijd waarin duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staan, wordt de noodzaak voor duurzaamheidsverslaggeving in de publieke sector steeds urgenter. Organisaties in de publieke sector hebben een aanzienlijke impact op mens en milieu en een intrinsieke verantwoordelijkheid om transparantie te bieden. Het opstellen van een duurzaamheidsverslag is daarbij essentieel voor vertrouwen, het voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en het stimuleren van positieve verandering.

Duurzaamheidsverslaggeving is momenteel geen wettelijke vereiste voor decentrale overheden, maar het belang ervan wordt steeds groter. Vanaf het boekjaar 2024 zullen beursgenoteerde bedrijven zich conformeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) als leidende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving. Kleinere bedrijven zullen zich in de daaropvolgende jaren moeten verantwoorden, al lijkt het nieuwe Omnibus-voorstel dit proces te vertragen.

Decentrale overheden zijn onderdeel van een waardeketen waarin bedrijven zitten die onderhevig zijn aan de CSRD. Transparantie over duurzaamheid is dan ook van strategisch belang voor decentrale overheden, aangezien stakeholders steeds vaker informatie opvragen voor hun eigen rapportageverplichtingen. Zo kan een publieke bank informatie nodig hebben over de inzet van geleende middelen voor duurzame projecten. Andere voorbeelden zijn grote zorginstellingen en verzekeraars die hun duurzaamheidsimpact moeten verantwoorden en samenwerken met de gemeente op het gebied van WMO en jeugdzorg.

Om decentrale overheden richtlijnen te bieden voor de duurzaamheidsverantwoording heeft de Coalition of the Willing—een samenwerkingsverband van publieke instanties en accountants- en advieskantoren—een handreiking ontwikkeld. Deze handreiking biedt concrete richtlijnen voor het meten, rapporteren en verbeteren van duurzaamheidsprestaties. Het doel is om transparantie en kennisdeling te bevorderen, zodat duurzaamheid structureel wordt verankerd in beleid en verslaglegging.

Voor de implementatie van de duurzaamheidsverantwoording, gebaseerd op de ESRS, is gekozen voor een groeimodel. De handreiking richt zich in eerste instantie op milieuaspecten vanwege de haalbaarheid en de urgentie ervan. In de toekomst wordt de handreiking stapsgewijs doorontwikkeld, onder andere met sociale indicatoren en governance-aspecten.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage A1 – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
Balansophoging doordat bedragen zowel als overlopend actief als passief is verantwoord. Betreft geprojecteerde bevinding.			132.000
Overlopende activa; resultaat faciliterende grondexploitatie is hoger dan in de overeenkomst overeengekomen. Betreft geprojecteerde bevinding.	-/- 171.000		
Eigen vermogen; onttrekking onderhoudskosten aan de bestemmingsreserve kapitaallasten inzake Theater Markant. Onttrekking is niet toegestaan omdat reserve niet voor dit doel is gevormd.	-/- 121.000		
Voorzieningen; Spaarvoorziening riolering onder de materiële vaste activa zijn meerdere vervangingsinvesteringen riool gedaan die niet/ onterecht door de spaarvoorziening riool gedekt worden.			390.000
SISA M16 te hoge bate doordat meer kosten onder de vergoeding per opvangplek vallen	-/- 158.000		
Balansophoging doordat voor de SISA M16 zowel een vordering als een schuld is opgenomen			292.000
Verschuiving van materieel vast actief naar de lasten inzake kosten SISA M16			144.000
WMO; voor zover de prestatielevering niet is vastgesteld zijn de kosten onzeker.		2.963.000	
Jeugd; voor zover de prestatielevering niet is vastgesteld zijn de kosten onzeker.		704.000	
Totaal	€ 450.000 Te hoog resultaat	€ 3.667.000	€ 958.000

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
Materiële vaste activa; afschrijvingstermijn drukriolering onjuist (te hoog) berekend. Geen impact resultaat door verrekening met voorziening.	125.000		
Materiële vaste activa; bijdrage van derden betrof eigen middelen en mag derhalve niet in mindering worden gebracht op de investering.	+ 400.000		
Materiële vaste activa; doorgevoerde schattingswijziging was niet conform voorschriften BBV toegelicht.			
Materiële vaste activa; de schoolgebouwen waren in de activa categorie overige opgenomen in plaats van de categorie gronden en gebouwen.			219.000
Materiële vaste activa; boekwaarde van een grond perceel was hoger dan de taxatiewaarde, dit heeft geleid tot een afwaardering.	-/- 253.000		
Grondexploitatie; winstneming was als negatieve last verantwoord terwijl dit als bate verantwoord dient te worden.			1.463.000
Grondexploitatie; door de verliesvoorziening ontstaat er een negatieve boekwaarde. Het bedrag van de negatieve boekwaarde dient onder de voorzieningen gepresenteerd te worden.			450.000
Presentatiecorrectie van overlopende activa naar vorderingen openbare lichamen om zo te voldoen aan voorschriften BBV.			698.000

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
Voorzieningen; afkoop onderhoud begraafplaats verloopoverzicht aanpassing van aanwending naar vrijgevallen bedrag.			114.000
Voorzieningen; groot onderhoud gebouwen deel van de voorziening lag geen onderbouwing aan ten grondslag vanuit het meer jaren onderhoudsplan (MJOP).	+ 542.000		
Voorzieningen; Best planprocedure Zeelandsedijk is geen grondslag meer voor en is vrijgevallen.	+ 215.000		
Voorzieningen; spaarvoorziening riolering dotatie was ten onrechte verwerkt op de egalisatievoorziening.			319.000
Voorzieningen; exploitatierisico's is als negatieve toevoeging in plaats vrijval in de programmarekening verwerkt.			345.000
Overlopende passiva; correctie naar de netto vlottende schulden om zo te voldoen aan de voorwaarden van het BBV.			1.533.000
Totaal	+ € 904.000		€ 5.141.000

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2024

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan € 125.000.
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen € 125.000 en € 1.000.000 ligt.
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	NVT		
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	NVT		
OCW D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	NVT		
OCW D14	Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	NVT		
IenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	NVT		
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	NVT		

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2024

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G10	Wet Inburgering gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G13	Onderwijsroute deel gemeente 2024	NVT		
VWS H4	Specifieke uitkering stimulering sport	NVT		
VWS H30	Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	NVT		
VWS H35B	Regeling specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	NVT		
VRO J9	SPUK WBI Tranche 6 Bitswijk Uden	NVT		
VRO J209	Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2023)	NVT		
VRO J210B	Wonen in gemeente Maashorst 2023/2024	NVT		

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2024

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VRO J32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen	NVT		
VRO J55	Aanpak energie armoede	NVT		
VRO J75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	NVT		
VRO J94	Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	NVT		
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	NVT		
LVVN L7B	Peel Natuurdorpen (PND)	NVT		
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	NVT		

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage C - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de ‘Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)’ van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Maashorst, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2024 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2024 te roteren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en gemeente Maashorst, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico’s
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage D - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Bevestigingen van het college
Wij hebben bij het bestuur ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de gemeente Maashorst ontvangen.

Onze communicatie met de gemeenteraad / algemeen bestuur

Wij hebben in ons controleplan gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Door middel van ons controleplan hebben wij ook een beschrijving gegeven van de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit.

Eveneens door middel van dit accountantsverslag informeren wij de gemeenteraad over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het college en de medewerkers van de gemeente Maashorst de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage E – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het college. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeente in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de met governance belaste personen en het college wordt gebracht; en
- Daarnaast zijn de met governance belaste personen verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de met governance belaste personen, het college en anderen binnen de entiteit ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de entiteit te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het college verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen op de door het college gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de met governance belaste personen.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage E – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
  - ✓ We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primair proces.
- Risicoanalyse
  - ✓ We constateren dat u een frauderisicoanalyse heeft opgesteld en dat deze periodiek wordt geactualiseerd. Het stuk kan nog aan kwaliteit winnen door ook vast te stellen of de genoemde beheersingsmaatregelen ook werken en daarmee het risico derhalve toereikend is ondervangen. Wij adviseren dit te betrekken in de verbijzonderde interne controle.
- Preventieve maatregelen
  - ✓ We nemen in de opzet van de processen geen andere leemtes waar, anders dan het onderkende frauderisico ten aanzien betalingen, die aanleiding geven tot een frauderisico. Voor de processen rondom het toekennen van jeugd, WMO en uitkeringen zijn aanvullende frauderisico factoren onderkend vanwege het ontbreken van het 4-ogen principe dit heeft uiteindelijk niet geleid tot een frauderisico.

  Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.
- Detectieve maatregelen
  - ✓ Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd. We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de fraude risicoanalyse hierin te verwerken en specifieke werkzaamheden voor erkende frauderisico's uit te voeren.

Kunst

De gemeente heeft geconstateerd dat bij de verbouwing van het gemeentehuis kunst is verdwenen. Om de oorzaak te achterhalen heeft de gemeente een extern bureau opdracht gegeven e verdwijning te onderzoeken. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomsten van dit rapport en onderschrijven de conclusie dat er geen sprake is van fraude. De uitkomsten van het rapport vormen geen aanleiding om nadere werkzaamheden uit te voeren.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Introductie
Samenvatting
Belangrijkste bevindingen
Oordeel bij de jaarrekening
Overige onderwerpen
Ontwikkelingen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het college en de gemeenteraad van gemeente Maashorst en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het college en de raadsleden behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.